

Redacteur ESB

e.niesten@sdu.nl

M/V

Werkende vrouwen kiezen steeds vaker voor deeltijdbanen. Dit geldt niet alleen voor vrouwen met jonge kinderen. Ook wanneer hun kinderen de middelbare schoolleeftijd hebben bereikt blijven moeders in deeltijd werken. Minder dan tien procent van deze vrouwen verhoogt het aantal gewerkte uren (CBS, 2008). Ook jonge vrouwen die nog geen kinderen hebben, zo schreven Bosch, Deelen en Euwals in de ESB van 22 februari, werken minder uren in vergelijking met jonge mannen. Er is zelfs een stijgende tendens richting deeltijdbanen. Met andere woorden, jongere generaties vrouwen met hetzelfde opleidingsniveau en hetzelfde aantal kinderen kiezen vaker voor een deeltijdbaan dan oudere generaties vrouwen. Bosch, Deelen en Euwals vinden geen aanwijzingen dat de gemiddelde baanomvang van vrouwen in de nabije toekomst zal stijgen. Toch wil het kabinet de arbeidsparticipatie van vrouwen verhogen. In 2016 moet de participatie van vrouwen tussen de 20 en 64 jaar 74 procent zijn. Dit betekent een stijging van de participatie in uren met negentien procent ten opzichte van 2006. Het kabinet is met deze doelstelling niet alleen op zoek naar een oplossing voor het vergrijzingsprobleem, ook wil ze de emancipatie van vrouwen bevorderen. Volgens de emancipatienota van het Ministerie van OCW stagneert het emancipatieproces van vrouwen in Nederland. Minister Plasterk van OCW wil de emancipatie van vrouwen bevorderen met beleid gericht op het verminderen van de verschillen in salarissen tussen mannen en vrouwen, het vergroten van het aantal vrouwen in topposities, en het verhogen van de arbeidsparticipatie van vrouwen. Dit beleid gericht op het nastreven van kenmerken van een geëmancipeerde samenleving, waaronder een gelijke beloning en een gelijke participatie, zal moeilijk te realiseren blijken.

Uit onderzoek onder vrouwen met kinderen blijkt namelijk dat de normen en waarden over arbeids-

deelname in de directe omgeving van moeders een belangrijke invloed hebben op hun beslissingen over werken (SCP, 2008). Ruim de helft van de Nederlanders heeft weinig begrip voor moeders met kleine kinderen die voltijds willen werken, en ruim een kwart vindt bovendien dat moeders met kleine kinderen sowieso geen baan zouden moeten hebben (Keuzenkamp en Faulk, 2006). Slechts één op de vijf moeders zegt van huis uit te hebben meegekregen dat het voor een vrouw belangrijk is om betaald werk te verrichten (SCP, 2006). Naast deze bekende attitudes over de arbeidsparticipatie van vrouwen kwam in recent experimenteel onderzoek door het *Tilburg Institute for Behavioral Economics Research* van de Universiteit van Tilburg een ander soort percepties over vrouwen op de arbeidsmarkt naar voren: vrouwen die traditionele keuzes maken worden minder gewaardeerd op de arbeidsmarkt. Dit onderzoek laat zien hoe bepaalde keuzes van vrouwen en de percepties hierover door de samenleving haar kansen op de arbeidsmarkt en haar salaris beïnvloeden. In dit geval gaat de keuze over het overnemen van de naam van de echtgenoot door de vrouw na het huwelijk. Vrouwen die na het huwelijk de naam van de echtgenoot overnemen, worden beoordeeld als afhankelijker, minder ambitieus en minder intelligent dan vrouwen die hun meisjesnaam behouden. De deelnemers aan het onderzoek schatten de kans dat een vrouw met de achternaam van haar echtgenoot wordt aangenomen voor een leidinggevende functie lager in dan voor vrouwen die hun meisjesnaam dragen. Ook liep het geschatte verschil in salaris tussen deze twee groepen vrouwen op tot boven de achthonderd euro, in het voordeel van de vrouwen die hun eigen naam behouden. Uit onderzoek van de Universiteit van Tilburg blijkt dat het overnemen van de naam van de echtgenoot niet iets uit het verleden is. Van de ondervraagde vrouwelijke studenten geeft 83 procent aan van plan te zijn ofwel de naam van haar echtgenoot te gaan voeren, ofwel een dubbele naam. De traditionele opvattingen over de rol van de vrouw in de Nederlandse samenleving en haar deelname aan het arbeidsproces zijn dus nog duidelijk aanwezig. Deze opvattingen beperken de effectiviteit van overheidsbeleid gericht op een toename van de arbeidsparticipatie van vrouwen en een stijging van het aantal vrouwen in hogere posities. Het formuleren van een emancipatienota zal hier niet eenvoudig verandering in brengen.

LITERATUUR

CBS (2008) *Moeder blijft in deeltijd werken als kinderen ouder worden*. Voorburg: CBS.

Keuzenkamp, S. en L. Faulk (2006) *Voltijds werkende moeders*. In: *Sociaal en Cultureel Rapport 2006. Investeren in vermogen* Den Haag: SCP, 153-181.

SCP (2006) *Hoe het werkt met kinderen*. Den Haag: SCP.

SCP (2008) *Wel of niet aan het werk*. Den Haag: SCP.